

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Чорноморський національний університет імені Петра Могили

Юридичний факультет

Кафедра конституційного та адміністративного права і процесу

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Перший проректор

 Н. М. Іщенко

„01” вересня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛІСТИКИ

Спеціальність 081 «Право»

Розробник
Завідувач кафедри розробника
Завідувач кафедри спеціальності
Гарант освітньої програми
Декан юридичного факультету
Директор НН ІПО
Начальник НМВ

Стратонов В. М.
Грицаєнко Л.Р.
Грицаєнко Л.Р.
Грицаєнко Л.Р.
Січко Д.С.
Норд Г.Л.
Шкірчак С.І.

Миколаїв 2020

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показника	Характеристика дисципліни	
Найменування дисципліни	Актуальні проблеми криміналістики	
Галузь знань	08 Право	
Спеціальність	081 Право	
Спеціалізація (якщо є)		
Освітня програма	Право	
Рівень вищої освіти	Другий (магістерський)	
Статус дисципліни	Вибіркова	
Курс навчання	5	
Навчальний рік	2020-2021 2021-2022	
Номер(и) семестрів (триместрів):	Денна форма	Заочна форма
	10	15,16
Загальна кількість кредитів ЄКТС/годин	4,5 кредитів / 135 годин	
Структура курсу:	Денна форма	Заочна форма
	– лекції	8
	– семінарські заняття	8
	– годин самостійної роботи студентів	119
Відсоток аудиторного навантаження	33%	12%
Мова викладання	Українська	
Форма проміжного контролю (якщо є)	Контрольна робота	
Форма підсумкового контролю	Залік	

2. Мета, завдання та результати вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Актуальні проблеми криміналістики» є поглиблення базових теоретичних положень кримінального права, кримінального процесу, криміналістики, оволодіння практичними навичками, які необхідні для виявлення, розкриття та розслідування кримінальних правопорушень, отримання доказової та орієнтуючої інформації в процесі досудового розслідування та провадження окремих слідчих (розшукових) дій.

Завдання вивчення дисципліни «Актуальні проблеми криміналістики»: надати студентам знання про особливості застосування криміналістичних знань в ОРД, досудовому розслідуванні та під час судового розгляду кримінальних справ, проблеми сучасної вітчизняної та зарубіжної криміналістики, реформування чинного кримінального та кримінального процесуального законодавства України в розрізі застосування криміналістичних знань; сформувати у студентів вміння орієнтуватися в чинному законодавстві, аналізувати зміст нормативних актів, застосовувати теоретичні знання та принципи нормативних актів у практичному житті, формування професійних навичок.

Передумови вивчення дисципліни: вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми криміналістики» базується на ґрунті знань, раніше отриманих студентом під час засвоєння матеріалів навчальних дисциплін, а саме: «Теоретичні проблеми кваліфікації кримінальних правопорушень», «Актуальні проблеми юридичної психології» тощо.

В результаті вивчення дисципліни студент отримує:

Загальні компетентності:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
2. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

4. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

5. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні компетентності:

1. Здатність застосовувати принципи верховенства права для розв'язання складних задач і проблем, у тому числі, у ситуаціях правової невизначеності.

2. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

3. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

4. Здатність застосовувати міждисциплінарний підхід в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.

5. Здатність розвивати та утверджувати етичні стандарти правничої діяльності, стандарти професійної незалежності та відповідальності правника.

Програмні результати навчання:

1. Оцінювати природу та характер суспільних процесів і явищ, і виявляти розуміння меж та механізмів їх правового регулювання.

2. Проводити збір, інтегрований аналіз та узагальнення матеріалів з різних джерел, включаючи наукову та професійну літературу, бази даних, цифрові, статистичні, тестові та інші, та перевіряти їх на достовірність, використовуючи сучасні методи дослідження.

3. Обґрунтовано формулювати свою правову позицію, вміти опонувати, оцінювати докази та наводити переконливі аргументи.

4. Дискутувати зі складних правових проблем, пропонувати і обґрунтовувати варіанти їх розв'язання.

5. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

6. Використовувати передові знання і методики у процесі правотворення та правозастосування інститутів публічного та приватного права і кримінальної юстиції.

7. Аналізувати та оцінювати практику застосування окремих правових інститутів.

3. Програма навчальної дисципліни

Денна форма:

	Теми	Лекції	Практичні (семінарські, лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота
1	Криміналістика в системі наукового знання.	2		8
2	Методологічні основи криміналістики	2		8
3	Криміналістична діагностика.	2		8
4	Проблеми криміналістичного прогнозування	2	2	8
5	Інновації у криміналістиці та інформаційне забезпечення досудового розслідування	2	2	8
6	Вчення про криміналістичні версії та планування розслідування.	4	2	10
7	Техніко-криміналістичні засоби, методи збирання доказової інформації в процесі розслідування	4	2	10
8	Тактичні прийоми, операції та комбінації в системі криміналістичних засобів протидії злочинності	4	2	10
9	Тактико-психологічні основи досудового розслідування та провадження окремих слідчих(розшукових) дій	4	2	10
10	Проблеми розробки та вдосконалення криміналістичних методик	4	3	10
	Всього за курсом	30	15	90

Заочна форма:

	Теми	Лекції	Практичні (семінарські, лабораторні, півгрупові)	Самостійна робота
1	Криміналістика в системі наукового знання.			10
2	Методологічні основи криміналістики			10
3	Криміналістична діагностика.	2		10
4	Проблеми криміналістичного прогнозування			11
5	Інновації у криміналістиці та інформаційне забезпечення досудового розслідування	2		12

6	Вчення про криміналістичні версії та планування розслідування.		2	14
7	Техніко-криміналістичні засоби, методи збирання доказової інформації в процесі розслідування	2	2	14
8	Тактичні прийоми, операції та комбінації в системі криміналістичних засобів протидії злочинності	1	2	14
9	Тактико-психологічні основи досудового розслідування та провадження окремих слідчих(розшукових) дій	1		10
10	Проблеми розробки та вдосконалення криміналістичних методик		2	14
	Всього за курсом	8	8	119

4. Зміст навчальної дисципліни

4.1. План лекцій

Денна форма

№	Тема заняття / план
1	Тема 1. Криміналістика в системі наукового знання. 1. Предмет криміналістики: генезис і сучасний стан. 2. Сучасні концепції розвитку системи криміналістики. 3. Наукові пошуки у криміналістиці: засоби та шляхи їх здійснення. 4. Міждисциплінарні зв'язки криміналістики, їх розмаїття, специфіка їх реалізації.
2	Тема 2. Методологічні основи криміналістики. 1. Поняття і сутність криміналістичної методології. 2. Загальнонаукові методи використовувані в криміналістиці. Криміналістичні методи. 3. Класифікація методів 4. Методи вивчення злочинної діяльності.
3	Тема 3. Криміналістична діагностика. 1. Теорія діагностики. 2. Наукові засади процесу діагностики. 3. Завдання криміналістичної діагностики. 4. Види криміналістичної діагностики. 5. Об'єкти діагностики. Відмінність діагностики від ідентифікації.
4	Тема 4. Проблеми криміналістичного прогнозування. 1. Криміналістичне прогнозування: поняття та значення. 2. Становлення та розвиток загальної теорії як найбільш складної форми вираження наукових знань. 3. Криміналістичне прогнозування як відокремлена сучасна концепція.
5	Тема 5. Інновації у криміналістиці та інформаційне забезпечення досудового розслідування. 1. Інформаційне забезпечення процесу розслідування: шляхи та засоби. 2. Моделювання типових ознак осіб, що вчиняють той чи інший різновид злочинів. Інформаційно-модельна система. 3. Інформаційні технології як засіб удосконалення розкриття та розслідування злочинів. 4. Підстави впровадження в слідчу практику сучасних інформаційних технологій. 5. Інновації в криміналістиці та їх впровадження в діяльність органів досудового слідства.

6	<p>Тема 6. Вчення про криміналістичні версії та планування розслідування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні принципи планування версій. Відмінність криміналістичних версій від окремої часткової гіпотези. 2. Види криміналістичних версій. 3. Стадії та логічні основи побудови версій.
7	<p>Тема 6. Вчення про криміналістичні версії та планування розслідування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правила побудови та перевірки версій. 2. Умови планування. Етапи планування розслідування. 3. Плани розслідування та їх види.
8	<p>Тема 7. Техніко-криміналістичні засоби, методи збирання доказової інформації в процесі розслідування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правові основи збирання криміналістичної інформації технічними засобами. 2. Принципи застосування криміналістичної техніки. 3. Суб'єкти, форми та правові підстави застосування криміналістичної техніки.
9	<p>Тема 7. Техніко-криміналістичні засоби, методи збирання доказової інформації в процесі розслідування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Класифікація засобів криміналістичної техніки 2. Методи збирання криміналістичної інформації технічними засобами. 3. Методи виявлення, фіксації вилучення, зберігання, дослідження та використання доказової інформації.
10	<p>Тема 8. Тактичні прийоми, операції та комбінації в системі криміналістичних засобів протидії злочинності.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування концепції тактичних операцій. 2. Гносеологічні помилки при формуванні тактичних (проміжних) завдань. 3. Причини, що призводять до слідчих помилок.
11	<p>Тема 8. Тактичні прийоми, операції та комбінації в системі криміналістичних засобів протидії злочинності.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Критерії ефективності організації розслідування. 2. Слідчі ситуації. Тактичне рішення і тактичний ризик. Криміналістична рекомендація. 3. Тактичний прийом та тактична комбінація.
12	<p>Тема 9. Тактико-психологічні основи досудового розслідування та провадження окремих слідчих(розшукових) дій.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Критерії визначення ефективності організаційно-тактичних засобів здійснення досудового розслідування. 2. Організація та тактика проведення допитів, обшуків, затримання, експериментів. 3. Тактика слідчих (розшукових) дій
13	<p>Тема 9. Тактико-психологічні основи досудового розслідування та провадження окремих слідчих(розшукових) дій.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тактика проведення негласних (розшукових) слідчих дій. 2. Визначення слідчих дій як засобів формування доказів. 3. Форми обміну інформацією на стадіях кримінального процесу.
14	<p>Тема 10. Проблеми розробки та вдосконалення криміналістичних методик.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Структура приватної криміналістичної методики. 2. Структура криміналістичної методики розслідування окремих видів злочинів. Інформаційно-пізнавальна модель приватної криміналістичної методики. 3. Адаптація загальних рекомендацій приватних криміналістичних методик. 4. Види окремих криміналістичних методик розслідування злочинів.
15	<p>Тема 10. Проблеми розробки та вдосконалення криміналістичних методик.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Технології побудови окремих криміналістичних методик розслідування злочинів. 2. Сучасний етап розвитку криміналістики, активізація її прогностичної функції. 3. Проблеми формування базової криміналістичної методики розслідування злочинів.

Заочна форма

№	Тема заняття / план
1	<p>Тема 3. Криміналістична діагностика.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Теорія діагностики. 2. Наукові засади процесу діагностики. 3. Завдання криміналістичної діагностики. 4. Види криміналістичної діагностики. 5. Об'єкти діагностики. Відмінність діагностики від ідентифікації.
2	<p>Тема 5. Інновації у криміналістиці та інформаційне забезпечення досудового розслідування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інформаційне забезпечення процесу розслідування: шляхи та засоби. 2. Моделювання типових ознак осіб, що вчиняють той чи інший різновид злочинів. Інформаційно-модельна система. 3. Інформаційні технології як засіб удосконалення розкриття та розслідування злочинів. 4. Підстави впровадження в слідчу практику сучасних інформаційних технологій. 5. Інновації в криміналістиці та їх впровадження в діяльність органів досудового слідства.
3	<p>Тема 7. Техніко-криміналістичні засоби, методи збирання доказової інформації в процесі розслідування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правові основи збирання криміналістичної інформації технічними засобами. 2. Принципи застосування криміналістичної техніки. 3. Суб'єкти, форми та правові підстави застосування криміналістичної техніки. 4. Класифікація засобів криміналістичної техніки 5. Методи збирання криміналістичної інформації технічними засобами. 6. Методи виявлення, фіксації вилучення, зберігання, дослідження та використання доказової інформації.
4	<p>Тема 8. Тактичні прийоми, операції та комбінації в системі криміналістичних засобів протидії злочинності.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Критерії ефективності організації розслідування. 2. Слідчі ситуації. Тактичне рішення і тактичний ризик. Криміналістична рекомендація. 3. Тактичний прийом та тактична комбінація. <p>Тема 9. Тактико-психологічні основи досудового розслідування та провадження окремих слідчих(розшукових) дій.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тактика проведення негласних (розшукових) слідчих дій. 2. Визначення слідчих дій як засобів формування доказів. 3. Форми обміну інформацією на стадіях кримінального процесу.

4.2. План семінарських занять

Денна форма

№	Тема заняття / план
1	<p>Тема 4. Проблеми криміналістичного прогнозування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Криміналістичне прогнозування: поняття та значення. 2. Становлення та розвиток загальної теорії як найбільш складної форми вираження наукових знань. 3. Формування принципів криміналістичного прогнозування. 4. Предмет криміналістичної прогностики. Необхідність використання в криміналістичному прогнозуванні причинної та реконструктивної індукції. 5. Взаємозв'язок криміналістичного прогнозування з іншими видами науково-правового передбачення. 6. Роль гіпотез в криміналістичному прогнозуванні. Природа виникнення робочих гіпотез. 7. Галузеве прогнозування – найважливіша функція всіх галузевих юридичних наук.
2	<p>Тема 5. Інновації у криміналістиці та інформаційне забезпечення досудового розслідування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Інформаційно-консультаційні системи. Інформаційне забезпечення підтримки прийняття рішення слідчим. 2. Моделювання типових ознак осіб, що вчиняють той чи інший різновид злочинів. Інформаційно-модельна система. 3. Впровадження в слідчу діяльність нових інформаційних технологій. 4. Впровадження інформаційних систем у повсякденну діяльність слідчого апарату органів прокуратури. 5. Підстави впровадження в слідчу практику сучасних інформаційних технологій. 6. Інновації в криміналістиці та їх впровадження в діяльність органів досудового слідства.
3	<p>Тема 6. Вчення про криміналістичні версії та планування розслідування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи планування версій. Відмінність криміналістичних версій від окремої часткової гіпотези. 2. Види криміналістичних версій. 3. Стадії та логічні засади побудови версій. Основи побудови та перевірки версій. 4. Умови планування. Етапи планування розслідування. 5. Плани розслідування та їх види. 6. Планування розслідування та їх види. Зміст (елементи) планування.
4	<p>Тема 7. Техніко-криміналістичні засоби, методи збирання доказової інформації в процесі розслідування.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Правові засади збирання криміналістичної інформації технічними засобами. 2. Суб'єкти, форми, принципи та правові підстави застосування криміналістичної техніки. 3. Методи збирання криміналістичної інформації технічними засобами. 4. Методи виявлення та фіксації доказової інформації. 5. Методи вилучення та зберігання доказової інформації. 6. Методи дослідження та використання доказової інформації.
5	<p>Тема 8. Тактичні прийоми, операції та комбінації в системі криміналістичних засобів протидії злочинності.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Формування концепції тактичних операцій. Гносеологічні помилки при формуванні тактичних (проміжних) завдань. 2. Проблеми забезпечення ефективності організаційно-тактичних засобів здійснення досудового розслідування. 3. Слідча ситуація. Тактичне рішення і тактичний ризик.

	<p>4. Тактичний прийом та тактична комбінація.</p> <p>5. Важливість планування та прогнозування для забезпечення ефективності організації розслідування. Причини, що призводять до слідчих помилок.</p> <p>6. Криміналістичне забезпечення безпеки особам, що сприяють розкриттю та розслідуванню злочинів.</p>
6	<p>Тема 9. Тактико-психологічні основи досудового розслідування та провадження окремих слідчих(розшукових) дій.</p> <p>1. Критерії визначення ефективності організаційно-тактичних засобів здійснення досудового розслідування.</p> <p>2. Організація та тактика проведення допитів, обшуків, затримання, експериментів.</p> <p>3. Тактика проведення негласних (розшукових) слідчих дій. Визначення слідчих дій як засобів формування доказів.</p> <p>4. Залучення спеціалістів до проведення слідчих(розшукових) дій.</p> <p>5. Форми обміну інформацією на стадіях кримінального процесу.</p> <p>6. Криміналістична характеристика злочинів.</p>
7	<p>Тема 10. Проблеми розробки та вдосконалення криміналістичних методик.</p> <p>1. Структура приватної криміналістичної методики.</p> <p>2. Структура криміналістичної методики розслідування окремих видів злочинів.</p> <p>4. Види окремих криміналістичних методик розслідування злочинів.</p> <p>5. Модернізація та вдосконалення існуючих та розроблення нових методик розслідування злочинів.</p>
8	<p>Тема 10. Проблеми розробки та вдосконалення криміналістичних методик (1 год).</p> <p>1. Базова криміналістична методика розслідування злочинів.</p> <p>2. Дослідження криміналістичної характеристики злочинів.</p> <p>3. Формування базової універсальної моделі методики розслідування злочинів.</p>

Заочна форма

№	Тема заняття / план
1	<p>Тема 6. Вчення про криміналістичні версії та планування розслідування.</p> <p>1. Принципи планування версій. Відмінність криміналістичних версій від окремої часткової гіпотези.</p> <p>2. Види криміналістичних версій.</p> <p>3. Стадії та логічні засади побудови версій. Основи побудови та перевірки версій.</p> <p>4. Умови планування. Етапи планування розслідування.</p> <p>5. Плани розслідування та їх види.</p> <p>6. Планування розслідування та їх види. Зміст (елементи) планування.</p>
2	<p>Тема 7. Техніко-криміналістичні засоби, методи збирання доказової інформації в процесі розслідування.</p> <p>1. Правові засади збирання криміналістичної інформації технічними засобами.</p> <p>2. Суб'єкти, форми, принципи та правові підстави застосування криміналістичної техніки.</p> <p>3. Методи збирання криміналістичної інформації технічними засобами.</p> <p>4. Методи виявлення та фіксації доказової інформації.</p> <p>5. Методи вилучення та зберігання доказової інформації.</p> <p>6. Методи дослідження та використання доказової інформації.</p>
3	<p>Тема 8. Тактичні прийоми, операції та комбінації в системі криміналістичних засобів протидії злочинності.</p> <p>1. Формування концепції тактичних операцій. Гносеологічні помилки при формуванні тактичних (проміжних) завдань.</p> <p>2. Проблеми забезпечення ефективності організаційно-тактичних засобів здійснення досудового розслідування.</p> <p>3. Слідча ситуація. Тактичне рішення і тактичний ризик.</p>

	<p>4. Тактичний прийом та тактична комбінація.</p> <p>5. Важливість планування та прогнозування для забезпечення ефективності організації розслідування. Причини, що призводять до слідчих помилок.</p> <p>6. Криміналістичне забезпечення безпеки особам, що сприяють розкриттю та розслідуванню злочинів.</p>
4	<p>Тема 10. Проблеми розробки та вдосконалення криміналістичних методик.</p> <p>1. Структура приватної криміналістичної методики.</p> <p>2. Структура криміналістичної методики розслідування окремих видів злочинів.</p> <p>4. Види окремих криміналістичних методик розслідування злочинів.</p> <p>5. Модернізація та вдосконалення існуючих та розроблення нових методик розслідування злочинів.</p> <p>6. Базова криміналістична методика розслідування злочинів.</p> <p>7. Дослідження криміналістичної характеристики злочинів.</p> <p>8. Формування базової універсальної моделі методики розслідування злочинів.</p>

4.3. Завдання для самостійної роботи

Денна форма

1. Наукова доповідь.

Теми:

1. Критерії визначення ефективності організаційно-тактичних засобів здійснення досудового розслідування.
2. Організація та тактика проведення допитів, обшуків, затримання, експериментів.
3. Тактика проведення негласних (розшукових) слідчих дій.
4. Визначення слідчих дій як засобів формування доказів.
5. Залучення спеціалістів до проведення слідчих(розшукових) дій.
6. Форми обміну інформацією на стадіях кримінального процесу.
7. Криміналістична характеристика злочинів.
8. Структура приватної криміналістичної методики.
9. Структура криміналістичної методики розслідування окремих видів злочинів.
10. Інформаційно-пізнавальна модель приватної криміналістичної методики.
11. Адаптація загальних рекомендацій приватних криміналістичних методик.
12. Види окремих криміналістичних методик розслідування злочинів.
13. Модернізація та вдосконалення існуючих та розроблення нових методик розслідування злочинів.
14. Пропозиції щодо поділу методичних рекомендацій за ступенем спільності.
15. Аналіз запропонованих у криміналістичній літературі підходів до розроблення класифікаційних побудов методик розслідування злочинів.
16. Технології побудови окремих криміналістичних методик розслідування злочинів.
17. Базова криміналістична методика розслідування злочинів.
18. Сучасний етап розвитку криміналістики, активізація її прогностичної функції.
19. Проблеми формування базової криміналістичної методики розслідування злочинів.
20. Дослідження криміналістичної характеристики злочинів.
21. Формування базової універсальної моделі методики розслідування злочинів.

2. Індивідуальне завдання

Завдання, що включені до ІЗ:

1. Студент складе фабулу кримінального правопорушення (кожен студент індивідуально).
2. На підставі фабули складе протокол огляду місця події.
3. Користуючись основними положеннями про судову фотографію та відеозйомку, проводить фотографування місця події за складеною фабулою кримінального правопорушення, при цьому виконує такі види фотозйомки: орієнтуючу (методом кругової панорами), оглядову,

вузлову, детальну (методом масштабної фотозйомки, з використанням масштабної лінійки та номерків). Оформлює фототаблицю, як додаток до протоколу огляду.

4. Проводить опис вилученого з поверхні матеріального об'єкту (за фабулою) сліду пальця руки. Вказує, за допомогою яких технічних засобів він був вилучений, зазначає його розмір, форму, тип папілярного узору. Опис сліду пальця руки включається у протокол огляду місця події, а вилучений слід оформлюється як додаток до протоколу.

5. Підготовлює постанову слідчого про призначення дактилоскопічної експертизи за вилученим на місці події слідом пальця руки. На вирішення експертизи виносить діагностичні та ідентифікаційні питання.

6. За обраною фабулою кримінального правопорушення висуває 3 версії щодо вчиненого кримінального правопорушення, які обґрунтовує.

7. За фабулою вчиненого правопорушення складається криміналістична характеристика за її основними елементами: спосіб вчинення кримінального правопорушення, слідова картина, предмет протиправного посягання, мотиви, цілі і наслідки протиправного діяння, характеристика особи злочинця, характеристика особи потерпілого.

8. За фабулою вчиненого правопорушення складається план розслідування кримінального правопорушення:

Перший етап – період провадження первинних, невідкладних слідчих (розшукових) дій, а також оперативно-розшукових заходів; скерованих на виконання загальних і специфічних завдань (установлення події, що має ознаки правопорушення; виявлення, переслідування й затримання особи, винної у вчиненні кримінального правопорушення «по гарячих слідах» тощо).

Другий етап – це період провадження всіх інших слідчих (розшукових) дій, скерованих на збирання й дослідження доказів у провадженні (викриття винного у вчиненому правопорушення, повідомлення про підозру; з'ясування обставин, які з тих чи інших причин залишилися не встановленими початковим етапом розслідування).

Завершальний етап – прикінцевий період розслідування, що починається моментом прийняття слідчим рішення про закінчення розслідування і завершується складанням обвинувального акту. За змістом цей етап охоплює оцінювання зібраних у провадженні доказів, виконання додаткових і повторних дій та визначення порядку завершення розслідування.

Заочна форма

Контрольна робота, яка включає три теоретичних питання та одне практичне завдання.

«0» варіант контрольної роботи

Варіант № 0

1. Теорія діагностики.

2. Загальнонаукові методи використовувані в криміналістиці. Криміналістичні методи.

3. Інформаційні технології як засіб удосконалення розкриття та розслідування злочинів.

Підстави впровадження в слідчу практику сучасних інформаційних технологій.

4. Практичне завдання. 21 листопада 2020 року в одному зі спальних районів м. Дніпропетровська був учинений розбійницький напад на гр. Альошина В.С., під час якого злочинці заволоділи його індивідуальним майном – шкіряним гаманцем чорного кольору із 12 тис. 352 грн., золотим кільцем та мобільним телефоном марки “LG”, чим спричинили потерпілому значної матеріальної шкоди. Під час проведення огляду місця події був встановлений свідок – Гітов О.Ф., який мешкав на 9 поверсі дому, біля якого й відбувалася злочинна подія. Гітов О.Ф. розповів слідчому, що з 23 вікна своєї квартири близько 2 години ночі того ж дня бачив, як у дворі дому двоє раніше йому незнайомих чоловіків вимагали із застосуванням фізичного насильства від його сусіда Альошина В.С. гроші. Свідок докладно описав ознаки зовнішності злочинців. Оцінюючи обстановку місця події, враховуючи час та місце спостереження, у слідчого виникли ґрунтовні сумніви щодо можливості Гітова О.Ф.

запам'ятати ознаки людини зі значної відстані при обмеженій видимості.

Яку слідчу дію повинен провести слідчий на даному етапі розслідування? Скласти план підготовки і проведення слідчої дії. Висвітлити організаційно-підготовчі заходи і тактичні прийоми проведення цієї слідчої дії.

4.4. Забезпечення освітнього процесу

Лекції проводяться з використанням мультимедійного проектора.

5. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку. Критерії оцінювання: аргументована, логічна, повна відповідь; вільне володіння матеріалом всього навчального курсу; оперування відповідними понятійними інструментами, використання юридичних термінів; вміння встановити зв'язок між теоретичною «базою» та практикою; залучення до відповіді самостійно опрацьованої літератури; вміння аналізувати нормативні документи та користуватися знаннями нормативних актів для рішення конкретних правових норм і задач.

Перелік питань до заліку:

1. Предмет криміналістики: генезис і сучасний стан.
2. Сучасні концепції розвитку системи криміналістики.
3. Опис криміналістичної характеристики злочинної події без урахування її психологічних механізмів як свідомо-вольових регуляторів. Залежності між поведінкою злочинця та особою потерпілого (криміналістична віктимологія).
4. Залежність злочинної діяльності та її елементів від умов, у яких перебуває винний.
5. Наукові пошуки у криміналістиці: засоби та шляхи їх здійснення.
6. Загальна теорія криміналістики.
7. Світоглядні принципи, теоретичні концепції, категорії та поняття, методи і зв'язки, визначень і термінів, наукове відображення всього предмета криміналістики.
8. Загальні вчення, тобто такі, які є теоретичним фундаментом науки в цілому або її окремих розділів, та окремі вчення, які складають науковий базис існуючих напрямків криміналістичної діяльності.
9. Міжнаукові зв'язки криміналістики, їх розмаїття, специфіка їх реалізації.
10. Поняття і сутність криміналістичної методології.
11. Загальнонаукові методи використовувані в криміналістиці.
12. Криміналістичні методи.
13. Класифікація методів Злочинна діяльність як об'єкт криміналістичного вивчення.
14. Особливості злочинної діяльності.
15. Методи вивчення злочинної діяльності.
16. Сучасний стан криміналістики.
17. Теорія діагностики.
18. Наукові засади процесу діагностики.
19. Завдання криміналістичної діагностики.
20. Види криміналістичної діагностики.
21. Об'єкти діагностики.
22. Відмінність діагностики від ідентифікації.
23. Структура діагностичного дослідження.
24. Конкретність діагностичних висновків.
25. Криміналістичне прогнозування: поняття та значення.
26. Становлення та розвиток загальної теорії як найбільш складної форми вираження наукових знань.
27. Криміналістичне прогнозування як відокремлена сучасна концепція.
28. Формування принципів криміналістичного прогнозування.
29. Предмет криміналістичної прогностики.

30. Необхідність використання в криміналістичному прогнозуванні причинної та реконструктивної індукції.
31. Взаємозв'язок криміналістичного прогнозування з іншими видами науково-правового передбачення.
32. Теоретично-доказова концепція як наслідок інтенсивного розвитку теоретичних та методологічних основ науки.
33. Роль гіпотез в криміналістичному прогнозуванні.
34. Прогнозування як творчий та наукознавчий процес.
35. Природа виникнення робочих гіпотез.
36. Своєрідність прояву взаємозв'язків між різними видами науково-правового передбачення.
37. Галузеве прогнозування – найважливіша функція всіх галузевих юридичних наук.
38. Інтегративність зусиль криміналістів та процесуалістів.
39. Інформаційне забезпечення процесу розслідування: шляхи та засоби.
40. Моделювання типових ознак осіб, що вчиняють той чи інший різновид злочинів.
41. Інформаційно-модельна система.
42. Інформаційно-консультаційні системи.
43. Інформаційне забезпечення підтримки прийняття рішення слідчим.
44. Впровадження в слідчу діяльність нових інформаційних технологій.
45. Впровадження інформаційних систем у повсякденну діяльність слідчого апарату органів прокуратури.
46. Інформаційні технології як засіб удосконалення розкриття та розслідування злочинів.
47. Підстави впровадження в слідчу практику сучасних інформаційних технологій.
48. Інновації в криміналістиці та їх впровадження в діяльність органів досудового слідства.
49. Відмінність криміналістичних версій від окремої часткової гіпотези.
50. Види криміналістичних версій.
51. Стадії та логічні основи побудови версій.
52. Правила побудови та перевірки версій.
53. Основні принципи планування версій.
54. Умови планування.
55. Етапи планування розслідування.
56. Плани розслідування та їх види. Планування розслідування та їх види.
57. Зміст (елементи) планування.
58. Правові основи збирання криміналістичної інформації технічними засобами.
59. Методи збирання криміналістичної інформації технічними засобами.
60. Методи виявлення, фіксації вилучення, зберігання, дослідження та використання доказової інформації
61. Формування концепції тактичних операцій.
62. Гносеологічні помилки при формуванні тактичних (проміжних) завдань.
63. Категоричні пропозиції А.В. Дулова.
64. Проблеми забезпечення ефективності організаційно-тактичних засобів здійснення досудового розслідування.
65. Критерії ефективності організації розслідування.
66. Важливість планування та прогнозування для забезпечення ефективності організації розслідування.
67. Результативність застосування конкретного організаційно-тактичного засобу.
68. Причини, що призводять до слідчих помилок.
69. Криміналістичне забезпечення безпеки особам, що сприяють розкриттю та розслідуванню злочинів.
70. Напрями криміналістичних досліджень з недопущення та нейтралізації ситуацій неправомірного впливу на осіб, що сприяють розкриттю та розслідуванню злочинів.

«0» варіант залікового білету з зазначенням максимальної кількості балів за кожне

виконане завдання.

**Кафедра конституційного та адміністративного права і процесу
Дисципліна «Актуальні проблеми криміналістики»
Спеціальність «Право»**

Заліковий білет №1

1. Наукові пошуки у криміналістиці: засоби та шляхи їх здійснення. (Максимальна кількість балів – 15).

2. Методи виявлення, фіксації вилучення, зберігання, дослідження та використання доказової інформації (Максимальна кількість балів – 15).

Д.ю.н., професор

Стратонов В.М.

Завідувач кафедри

Грицаєнко Л.Р.

6. Критерії оцінювання та засоби діагностики результатів навчання

Денна форма

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1	Опитування на семінарських заняттях (передбачено 3 відповіді)	3 x 5= 15
2	Індивідуальне завдання	40
3	Наукова доповідь	15
4	Залік	30
	Всього	100

Заочна форма

№	Вид діяльності (завдання)	Максимальна кількість балів
1	Опитування на семінарських заняттях (передбачено 3 відповіді)	3 x 5= 15
2	Контрольна робота	35
3	Наукова доповідь	20
4	Залік	30
	Всього	100

Критерії оцінювання:

Опитування: аргументація і правова регламентація відповіді; обсяг відтвореної інформації та її співвідношення до обсягу повної інформації з даного питання; обсяг додаткової інформації, здобутої студентом, та доцільність її використання; частота допомоги викладача; кількість помилок (помилки, недоліків, неточностей) у відповіді; логічний зв'язок відтвореної інформації. Максимальна кількість 5 балів для денної форми навчання.

5 балів - відповідь повна, аргументована, з посиланням на прогресивний досвід інших держав, наведення наукових точок зору із аргументацією власної позиції, без допомоги викладача.

4 бали - відповідь повна, аргументована, з використанням правової бази, проте є дрібні неточності.

3 бали - відповідь достатня, в цілому студент орієнтується в темі, проте є ряд помилок, потребує допомоги викладача.

2 бали - в знаннях студента є певні прогалини, погано орієнтується в питанні, знання поверхові, потребує постійної допомоги викладача, порушений логічний зв'язок відтворюваної

інформації.

1 бал - студент майже не орієнтується в темі, майже/або відсутні знання з дисципліни, немає логіки викладення матеріалу, велика кількість грубих помилок, у тому числі використання не чинної законодавчої бази, участь викладача не допомагає.

Виконання індивідуального завдання: правильне рішення по суті; обґрунтування та розкриття усіх поставлених завдань; вміння правильно визначити повний обсяг нормативних та правових актів; юридична грамотність; логічна послідовність викладення матеріалу із дотриманням норм вітчизняного законодавства та міжнародного права.

Наукова доповідь: новизна змісту; обґрунтованість вибору джерел; ступінь розкриття сутності питання; вміння працювати з дослідженнями, аналітичною літературою, систематизувати й структурувати матеріал; наявність авторської позиції, самостійність оцінок і суджень; стильова єдність тексту; дотримання вимог до оформлення. Для написання наукової доповіді необхідно опрацювати значну кількість літератури, не менше 10 джерел, відповідні законодавчі акти, лекційний матеріал тощо.

Контрольна робота: обґрунтованість, ступінь розкриття сутності питань, логічна завершеність викладу матеріалу, юридична грамотність, посилання на нормативно-правові акти та наукові статті; правильне рішення по суті; обґрунтування та розкриття усіх поставлених запитань; вміння правильно визначити повний обсяг нормативних та правових актів; логічна послідовність викладення матеріалу із дотриманням норм вітчизняного законодавства та міжнародного права; встановлення правового змісту наведених в умовах завдання фактичних обставин; формулювання власної правової оцінки у відповідній формі; обґрунтування здійсненої правової оцінки, посилання на нормативно-правові акти; логічність та послідовність вирішення практичного завдання.

Рекомендовані джерела інформації

1. Велика Українська юридична енциклопедія у 20 т. – Харків : Право, 2016 – ISBN 978.966.937.048.8
2. Журавель В.А. Вибрані твори. – Х.: Вид.агенція «Апостіль», 2016. – 704 с.
3. Зайкан Я.П. Настільна книга адвоката у кримінальній справі (КПК 2012/Я.П.Зайкан, С.Ф.Сафулько. – Київ, ВД «Дакор», 2013. – 576 с.
4. Криміналістика. Підручник./За заг.ред.В.В.Тіщенко. – Одеса. Вид.дім Гельветика, 2017. – 556 с.
5. Криміналістика: Підручник / Кол. авт.: В. Ю. Шепітько, В. О. Коно_валова, В. А. Журавель та ін. / За ред. проф. В. Ю. Шепітька. — 4-е вид., перероб. і доп. — Х.: Право, 2008. — 464 с.
6. Криміналістика: підручник / За ред. В.В. Тіщенко. – Одеса: Видавничий дім «Гельветика», . – 556 с.
7. Криміналістика: Підручник для слухачів, ад'юнктів, викладачів,вузів системи МВС України/П.Д.Біленчук, О.П.Дубовий, М.В.Салтевський, П.Ю.Тимошенко. За аг.ред. П.Д. Біленчука – К.:Атіка, 1998. – 416 с.
8. Мирошніченко Ю.М. Криміналістична тактика в період становлення науки криміналістики. *Юридичний бюлетень*. Вип. 13. 2020. С. 201-207.
9. Мирошніченко Ю.М. З історії криміналістичної тактики (донауковий період). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Юриспруденція»*. 2019. № 42. Т. 1. С. 141–144.
10. Настільна книга детектива, прокурора, судді; коментар антикорупційного законодавства за заг. ред. М.І.Хавронюка. – 2 –е вид., перероблене і доповнене. – Київ, ВД «Дакор», 2017. – 522 с.)
11. Настільна книга слідчого (детектива). Коментар, зразки та бланки процесуальних документів: практ. посібник. – Київ: Центр учбової літератури, 2017. – 280 с.
12. Настільна книга слідчого Національної поліції України: станом на 17 жовтня 2016 року. практ. посіб./упоряд. А.В. Дрозд Київ: Центр учбової літератури, 2016. – 480 с.

13. Настільна книга слідчого: практ. посіб./редкол.: Ю.І.Руснак. – Київ, вид. дім «Ін Юре», 2014. – 446 с.
14. Наукові досягнення України: спеціальність 12.00.09. – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність: Довідник (упоряд. М.А.Погорецький, С.М.Стахівський О.Ю.Татаров та ін.); за заг.ред.М.А.Погорецького: у 5-ти томах(2004-2006роки) – Харків. Вид-во Строков Д.В.,2011. – Т2. – 496 с .
15. Негласні слідчі (розшукові) дії: наук. практ. посіб. / Ю.Г.Севрук, О.В.Шамара, А.В.Столітній та інш. – Київ, Нац. акад. прокуратури України, 2017. – 110 с.
16. Розслідування окремих видів злочинів : навчальний посібник / А. Клименкова, О. Бишевец, Л. Дунаєвська, М. Набруско та ін. – К. : Алерта, Правова єдність, 2015. – 536 с.
17. Стратонов В.М. Криміналістика. Керівництво до криміналістичної техніки. – Херсон, 2004. – 147 с.
18. Стратонов В.М. Криміналістична теорія пізнавальної діяльності: Монографія. – Х.;вид.во ХДУ, 2009. – 440 с.
19. Стратонов В.М. Удосконалення криміналістичної техніки в діяльності слідчого.//Проблеми теорії та практики підготовки спеціалістів – юристів Херсон 1998. – С. 58-61
20. Стратонов В.М., Гриненко М.В. Техніко – криміналістичне забезпечення досудового слідства: проблеми та перспективи. Вісник ЗЮІ №3 2002р. С.159-163
21. Стратонов В.М., Пашенко О.Ю., Зубенко В.В. Особливості організації розкриття та розслідування умисних вбивств. – Херсон. „Мрія” – 2003
22. Т.20: Криміналістика, судова експертиза, юридична психологія/редколегія: В.Ю.Шепітько, (голова) та інші: Національна академія правових наук України; Інститут держави і права ім.В.М.Корецького НАН України: Нац. юрид.ун-т ім.Я.Мудрого. – 2018. – 952 с.
23. Тагієв С.Р. Негласні слідчі (розшукові) дії у кримінальному судочинстві України. монографія/С.Р.Тагієв. – Київ : ВД «Дакор», 2015. – 440 с.
24. Шепітько В.Ю. Вибрані твори/Избранные труды./Валерій Юрійович Шепітько. – Х.: Видавнича агенція Апостиль. 2010. – 576с.
25. Шепітько, В. Ю. Інновації в криміналістиці як віддзеркалення розвитку науки. Інноваційні методи та цифрові технології в криміналістиці, судовій експертизі та юридичній практиці :: матеріали міжнар. «круглого столу» (Харків, 12 груд. 2019 р.). Харків, 2019. С. 147–150.
26. Энциклопедия криминалистики в лицах/ Под.ред. В.Ю.Шепитько. – Х.: «Апостиль», 2014. – 400 с.
27. Jozef Metenko, Ludvik Juricek. Criminalistics and criminology – equalities, functions, differences, methodologies. P. 155-177. URL: <https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewById/554474.pdf>.
28. Viktor Shevchuk. MODERN PROBLEMS OF FORMATION AND PROSPECTS FOR RESEARCHING THE CONCEPT OF CRIMINALISTIC INNOVATION. Tendances scientifiques de la recherche fondamentale et appliquée. Volume 2. P. 67-72. URL: https://dspace.nlu.edu.ua/bitstream/123456789/18178/1/Shevchuk_67-72.pdf.